

LÄRARSTÖD TILL
VÄRLDEN BRINNER

DEL I: DEN OSYNLIGA FIENDEN

LISA WESTERLUND

BONNIER
CARLSEN

BONNIER
CARLSEN

INLEDNING

Det här materialet är framtaget till boken *Den osynliga fienden* som är den första boken i serien *Världen brinner*. En spännande och actionfylld berättelse där vi får följa de två bästa vännerna Erik och Leah som tillsammans med jordens väktare ger sig ut på uppdrag. Ska de med hjälp av väktarna och magiska krafter lyckas rädda planeten från miljöhot?

Boken passar perfekt att läsa och arbeta med när ni arbetar med miljöfrågor, djur och natur. I materialet hittar du förslag på arbetsgång, frågeställningar att ställa under eller efter högläsning. Längst bak i materialet hittar du olika övningar som är kopplade till berättelsen. Övningarna kan eleverna göra enskilt och i mindre grupper.

Lärarstöd av Linda Engvall

OM BOKEN

Magiska kristaller mot klimathot i ny fantasyserie!

Bästa vännerna Leah och Erik har varsitt kristallhalsband. När kristallerna en dag börjar lysa får de veta att de är magiska och efter det blir inget sig likt ... Tillsammans med elementens väktare – Salam (jord), Chiara (vatten), Idis (eld) och Sera (luft) – är de i fyra böcker med om halsbrytande äventyr fulla av spänning och magi. Allt för att rädda vår planet!

I *"Den osynliga fienden"*, den första delen i serien, ger sig Leah, Erik och elementens väktare i kast med luftföroreningarna. Men det är lättare sagt än gjort då giriga företag och människor vägrar inse att klimathotet är på riktigt! En plan tar form, en plan som är lika riskfylld som den är genial – de ska övertyga klimatförnekarna genom att transportera dem till framtiden. Sera, elementet lufts väktare, och Erik följer med för att verkligen få fram budskapet. Men när Erik faller till marken ser planen ut att misslyckas, och värre, Erik riskerar att dö ...

Lyssna också på de andra delarna i serien *Världen brinner*: *"På djupt vatten"*, *"Jakten på det vilda"* och *"I eldens mitt"*.

FÖRFATTAREN

Lisa Westerlund (f. 1982) har slukat böcker sedan hon lärde sig läsa. Att själv bli författare var tidigt en dröm, men Lisa var aldrig bäst i klassen på att skriva, och att dela hylla med favoritförfattarna kändes ouppnåeligt. Istället tog hon en examen inom freds- och konfliktkunskap för att kunna rädda världen. Ja, just då kändes det faktiskt mer realistiskt.

Sedan dess har Westerlund arbetat med kommunikation, marknadsföring och CSR i både näringslivet och i freds rörelsen, men när hon skulle få sitt andra barn hände något. Hon tog steget att våga skriva sitt första manus, och vann med det tidningen Mamas **författartävling 2013**.

Drömmen om att bli författare kändes plötsligt inom räckhåll och efter det har bokidéerna flödat.

Idag bor Lisa i Stockholm med man och två barn och tillbringar fritiden med familjen, gärna ute i naturen. Med en övertygelse om att man kan få ha två roliga jobb samtidigt, arbetar hon halvtid som författare och halvtid som marknadschef.

Lisa Westerlund har sedan 2013 ett antal utgivna skönlitterära böcker för vuxna, men har under åren också drömt om att få skriva för barn. Med *Världen brinner*-serien tar hon ett stort lyckligt steg in i barnboksvärlden. Serien bottnar i både hennes kärlek till naturen och till äventyrsböcker, men **hon har även inspirerats av alla de barn och unga världen över som vill göra skillnad.**

LÄROPLANEN

Materialet är kopplat till syftestexten för svenska i Lgr 22 och de föreslagna uppgifterna bygger på delar ur det centrala innehållet för mellanstadiet. Syftet med materialet är att undervisningen väver ihop och utvecklar elevernas kunskaper att läsa och skriva samt lyssna och samtala om olika typer av texter.

Delar ur syftestexten

I syftestexten för svenska står det bland annat: *"I undervisningen ska eleverna möta samt få utveckla kunskaper om skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. Eleverna ska ges möjlighet att läsa, analysera och resonera om skönlitterära verk i olika genrer. Undervisningen ska också bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om olika former av sakprosa. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden"*(Lgr22).

CENTRALT INNEHÅLL FÖR SVENSKA ÅK 4-6 LGR22

Läsa och skriva

- *Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.*
- *Sammanfattning av texter.*
- *Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsoplevelsen.*

Tala, lyssna och samtala

- *Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser.*

Texter

- *Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.*
- *Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö och personbeskrivningar samt dialoger.*

TIPS PÅ ARBETSGÅNG

FÖRE LÄSNINGEN

Undersök bokomslag och titel.

Fundera över bokens handling utifrån titeln *Världen brinner: Den osynliga fienden*. Vilken är den osynliga fienden, tror ni? Världen brinner, vad tänker ni om bokens handling när ni hör det?

Undersök bilden på bokomslaget.

Vad visar bilden? Vad ser och upptäcker ni i bilden?

Vad tror ni boken kommer att handla om utifrån bokomslaget?

Hittar ni några ledtrådar?

Bygg upp elevernas förförståelse.

Bekanta er med boken genom att läsa baksidestexten.

Läs mer om bokens handling och författaren.

Läs prologen.

Vilken genre är boken skriven i? (fantasyroman)

Har ni läst andra böcker inom samma genre?

UNDER LÄSNINGEN

Gör textkopplingar.

Fundera över:

- Känner ni igen er i det vi läst?
- Har ni varit med om en händelse som påminner om något från boken?
- Känner ni igen någon plats eller miljö?
- Känner ni igen er i någon av karaktärerna?
- Har ni upplevt de känslorna som huvudkaraktärerna känner?

Fundera över: har ni läst någon annan berättelse som påminner om *Världen brinner: Den osynliga fienden*? Påminner karaktärerna er om karaktärer från någon annan berättelse?

Fundera över: Kan ni koppla berättelsen och dess tema till omvärlden? Kanske något ni läst eller sett på nyheterna?

Stanna upp vid svåra ord, begrepp eller uttryck under läsningen. Eleverna kan även göra egna ordstopp genom att på något sätt visa att de vill ha ett ord eller begrepp förklarad. Ord och begrepp förstås bäst i ett sammanhang. Red ut betydelsen under läsningen. Läs gärna om meningen eller stycket igen.

Tips! Låt eleverna skriva ner ord, begrepp och frågor under tiden som du läser. Det bidrar till att eleverna är aktiva med pennan i hand. För gärna läslogg där ni reflekterar över det ni läst. Eleverna kan med fördel delge varandra i mindre grupper eller använda läsloggen för egen reflektion.

Stanna upp, tänk högt och ställ frågor till texten där svaren finns att hitta ”på, mellan och bortom raderna”. Använd gärna de föreslagna frågeställningarna men anpassa efter eleverna.

EFTER LÄSNINGEN

Sammanfatta: Vad hände i början, mitten och i slutet?

Vem eller vilka var med?

I vilken miljö utspelade sig de viktigaste händelserna?

Plocka ut nyckelord.

Red ut oklarheter och kvarstående frågor.

Vilka tankar väcktes från texten?

Delge varandras inre bilder. Rita eller gör det muntligt.

Skriv egna frågor till texten. Jag undrar ...

Skriv egna frågor till texten där svaret går att finna på, mellan och bortom raderna.

Plocka ut ord som beskriver personliga egenskaper hos karaktärerna i boken.

Ni startade med att ställa hypoteser och förutspå handlingen genom att analysera bokomslaget.

Stämde era hypoteser? Har bilden på bokomslaget fått en ny mening?

Vad tyckte eleverna mest om?

När var det mest spännande?

Vilken karaktär gjorde störst intryck och varför?

Om eleverna hade varit Lisa Westerlund skulle de då ha ändrat något i berättelsen?

BESKRIV EN PLATS

Välj en plats och beskriv miljön.

- Vad ser ni?
- Vad hör ni?
- Vilka känslor väcker platsen?
- Vad doftar det?
- Om ni skulle känna med handen vad känner ni?
(varmt eller kallt, vatten eller sand, gräs eller jord)

SKRIV EN BERÄTTELSE

Låt eleverna få skriva berättelser med samma tema.

Planera berättelserna, använd gärna en tankekarta.

Inledning: Vem eller vilka ska berättelsen handla om? Var utspelar sig berättelsen? När är det?

Mitten: En serie med händelser/problem och lösningar.

Slut: Knyt ihop berättelsen.

Beskriv miljöer med hjälp av sinnena.

INSPIRATIONSFRÅGOR

KAPITEL 1

- Var befann sig Erik och Leah?
- Vad hade de för uppdrag och varför?
- De hade fyra varelser till hjälp, vilka var det?
- Beskriv stenarna med ett ord.
- Hur kände sig Erik och Leah under uppdraget?
- Om du hade varit Erik eller Leah hur hade du känt?

KAPITEL 2

- Vad bodde Leas släktingar nära?
- Hur kommer det sig att föroreningarna lade sig närmare marken?
- Vad var det som gjorde att Leah inte kunde andas?
- Erik och Leah kom för sent till lektionen, vad sa deras lärare?
- Hur reagerade Erik när läraren Renata sa till dem?
- Hur hade du reagerat om du hade varit Erik?
- Vad menas med "det var en dans de kunde utantill" tror du?
- Hur beskrivs människornas påverkan av miljön?
- Vilka konsekvenser hade det lett till?
- Kan du dra några paralleller mellan händelser i kapitlet och verkligheten?
- Vad gjorde Erik för att hjälpa miljön?

KAPITEL 3

- Hur kändes presentasken när Erik tog på den?
- Hur beskrevs skolans bibliotek?
- Hur skulle du beskriva ert skolbibliotek?
- Vad handlade boken om, som Erik hade läst?
- Salam blev förvånad över att Erik hade kunnat läsa boken, hur kommer det sig?
- Tror du att boken var speciell? På vilket sätt i så fall?
- Vad hände vid sjön?
- Tror du att kristallen hade krafter?

KAPITEL 4

- Varför bränns stenarna, tror du?
- Vad hände med Salams tatueringar?
- Vem är Salam, tror du?
- Varför behövde han och hans vänner kristallerna, tror du?

KAPITEL 5

- Hur beskrivs det förbjudna förrådet?
- Vad berättade Salam om de fyra väktarna?
- På vilket sätt hade människorna skapat obalans i naturen?
- Vem var Moder Jord?
- Varför hade Moder Jord skapat väktarna?
- Vilka är de fyra elementen?
- Vad menade Salam med att kristallen fungerade som en GPS?

KAPITEL 6

- Hur kom Erik och Leah till väktarnas värld?
- Hur beskrivs miljön?
- Hur upplever du väktarnas värld?
- Påminner miljön dig om någon plats från verkligheten?
- Leah och Erik fick träffa alla väktarna. Finns det någon väktare du är mer nyfiken på och varför?
- Varför var inte Moder Jord glad, tror du?

KAPITEL 7

- Hur kom de till jordens hjärta?
- Leah och Erik blev som förstummade när de kom in i grottan, hur kom det sig?
- På vilket sätt kunde de se hur jorden mådde?
- Varför hade väktarnas kraft blivit svagare?
- Vad hade de för plan för att lyckas skapa balans?

KAPITEL 8

- Salam pekade på några bilder som visade de främsta orsakerna till luftföroreningar, vilka bilder var det?
- Leah tyckte att grundorsaken var en annan, vad svarade hon Salam?
- Erik fick en idé, vad var det som han kom på?
- Hur skulle Salam kunna hitta människorna som han sökte efter?
- Till slut hittade de ett antal personer. Vilka personligheter hade du föreställt dig att de skulle hitta?
- Stämde det som du trodde överens med texten?

KAPITEL 9

- Vad hände när Leah hade lagt sin hand på vattenytan?
- Sjön betedde sig annorlunda än tidigare, på vilket sätt?
- Vad berättade väktarna för Erik och Leah om sina element?
- Vilken superkraft skulle du vilja ha? Och vad skulle du vilja göra med den?
- Kristallerna hade en stor kraft. Vad kunde de göra med hjälp av dem?
- Varför ville de inte åka tillbaka till det förflutna?
- Om du kunde åka tillbaka till det förflutna vad skulle du vilja förändra?
- Vilka bilder visade framtiden?
- Hur tror du att vår miljö kommer att vara i framtiden?

KAPITEL 10

- Vad gjorde de vid Bryssels stadskärna, tror du?
- Sera hjälpte Erik med en förvandling, vad gjorde han?
- Varför behövde Erik bli vuxen, tror du?

KAPITEL 11

- Vad var det för plan Erik och Sera genomförde?
- De fyra utvalda var långt ifrån ansvariga för allt fel på jorden, varför hade de valts ut?
- Vad hade Erik för förhoppningar med planen?
- Om du kunde resa i tiden och hjälpa miljön, vad hade du gjort då?

KAPITEL 12

- Maria var först med att vakna, vad hände när hon vaknade?
- Vilken plats befann de sig på?
- Vad var det som fortfarande förorenade luften?
- Hur reagerade de på luftföroreningarna?
- Hur hade miljöföroreningarna påverkat framtiden?
- Något som var tänkt som ett skådespeleri blev plötsligt till verklighet, vad var det som hände?

KAPITEL 13

- Erik blev kraftlös. Vad hände med honom, tror du?
- Vad var det som gav honom styrka att fortsätta med sitt uppdrag?
- Tror du att Erik kommer att lyckas övertyga dem med sitt "skådespeleri"?
- Varför lämnade Sera Erik?
- Tror du att det finns ett samband mellan Erik och Leahs kraft?

KAPITEL 14

- Leah hade förlorat krafter, hur hade hon känt sig?
- Vad hade fått henne att återfå lite krafter?
- Vad tyckte Leah att Idis var tillskillnad från de andra?
- Idis tänkte att hon hade funnit en lösning, vad hade hon kommit på?

KAPITEL 15

- Hur reagerade passagerarna när Erik berättade för dem att de befann sig i framtiden?
- Bessie Boo utmärkte sig, på vilket sätt?
- Hur hade du reagerat om du hade transporterats till framtiden, tror du?
- Tycker du att passagerarna visade empati gentemot Erik?
- Erik hade fått Seras krafter och fick på så sätt dimman att skingra sig, vad hade blivit synligt?

KAPITEL 16

- Leah försökte se Erik framför sig, vilka glada minnen hade hon av Erik?
- På vilket sätt var Leah och Erik sammanlänkade?
- Varför kände Leah en smärta i sidan?
- Vad hände när Leah tänkte på Erik och deras vänskap?
- Varför fick inte Leah sluta tänka på Erik?
- Hur tror du att Leah kände?
- Vad hade du känt om du varit Leah?

KAPITEL 17

- Hur gick det till när fjädern gick sönder?
- Vad hade Erik sagt som hade fått klimatförnekarna att följa honom?
- Vad menade Erik med att miljön hade vilat under en viruskris, tror du?
- Varför hade de blivit tillfångatagna av vakterna?

KAPITEL 18

- Vad gjorde Leah för att bli ett med Erik?
- Hur gick det till när kristallen vaknade till liv?
- Vad gjorde Leah för att få portalen lika stark som tidigare?

KAPITEL 19

- Fabriken hade ett läckage, vilka blev konsekvenserna?
- Erik hade sagt vad han tyckte, tror du att han lyckades övertyga klimatförnekarna?
- Hur kom det sig att Erik kände sig lugn för första gången sedan de landat i framtiden?

KAPITEL 20

- Hur hade Erik upptäckt att vakterna var väktarna i förklädnad?
- Hur mådde resten av gruppen när de tagit sig ut från kraftverket?
- Hur reagerade gruppen när de såg "vuxna Erik" och Sera?
- Vad menas med konspirationsteori?
- Vad lovade Erik sig själv?

KAPITEL 21

- Hur sover man om man "sover som en stock"?
- Vilka var det som hade mixtrat med kraftverket och varför hade de gjort det?
- Vad menas med att Erik inte var bortskämd med komplimanger?
- Vad menas med att ha "en vilja av stål"?
- Vilken idé fick Leah som kanske skulle bidra till att tidsresan och uppdraget inte skulle ha varit förgäves?

KAPITEL 22

- Salam och Chiara (jord och vatten) samarbetade, vad gjorde de?
- Kan du ge ett exempel på hur naturen samarbetar i verkligheten?
- Leah struntade i om väktarna tyckte att hon var jobbig eller ställde krav, vad var det Leah ville göra?

KAPITEL 23

- Vad såg de när de flög in över staden?
- Vilken förändring hade de sett, när alla länder stängde ner för att bekämpa viruset?
- Hur tyckte Leah att det var att flyga?
- Vad gjorde Ivan när han vaknade och vad hade han sagt att han skulle göra?

KAPITEL 24

- Hur tog sig Leah och Erik förbi säkerhetskontrollen?
- Vad hade du gjort om du kunde göra dig osynlig?
- Passagerarna träffades i ett rum, hur var stämningen?
- Vad menade Ivan att de hade blivit utsatta för?
- Leah fick Maria att inse något, vad?

KAPITEL 25

- Varför kontrollerade Leah att hon hade en skugga?
- Vad gjorde Leah direkt efter att hon blivit synlig igen?
- Lyckades Leah övertyga Maria?
- Leah hade känt sig som en eldsprutande drake, varför då tror du?
- Hur reagerade folkmassan runt Leah och Maria?

KAPITEL 26

- Vad var syftet med förändringen av Eriks utseende denna gång?
- Hur gick Erik tillväga när han skulle övertyga Dr Karl?
- Leah och Erik fick både Maria och Dr Karl att lova något, vad?

KAPITEL 27

- Varför hade Idis och Sera sett allt annat än nöjda ut?
- De hade fått med sig alla utom Ivan, vad trodde Chiara att det berodde på?
- På vilket sätt märktes det att Leah, Erik och väktarnas krafter blev starkare när de var tillsammans?
- Vad bestämde de sig för att göra, en gång för alla?

KAPITEL 28

- Vad hade de placerat runt kraftverkets skorsten?
- Vad hade de lyckats att göra?
- Leah testade om hon kunde andas bättre, fungerade det?
- Sera ville att Erik skulle slutföra uppdraget. Vad skulle han få göra, tror du?

KAPITEL 29

- Vad gjorde stenarna som skulle hjälpa miljön?
- Vad hade Sera gjort som skulle påminna Ivan om hur det var år 2051?
- Hur gjorde Erik för att skrämma Ivan?
- Vad blev Ivans reaktion?
- Hur kände Erik när han hade lyckats med uppdraget?

KAPITEL 30

- Vad kunde de se för bilder när de var tillbaka i grottan?
- På vilket sätt hade Bessie Boo bidragit till något positivt för miljön?
- Politikern Maria började värna om miljön, vad gjorde hon?
- Dr Karl, hade gått från klimaförnekare till miljökamp, vad kunde de se att han gjorde?
- Leah visste att planeten fortfarande mådde dåligt, men vad kände hon första gången på länge?

KAPITEL 31

- Det kändes som dagar men det hade bara gått några timmar, hur kom det sig?
- Vad gjorde Erik och Leah när de kom hem?

KAPITEL 32

- Hur tyckte Erik och Leah att "vanliga" livet kändes?
- Vad gjorde de i väntan på att bli kallade?
- Tycker du att de kunde göra något annat eller mer i stället?
- Vad hände när de klev in i det hemliga förrådet?
- De försökte kalla på rådet men lyckades inte vad tror du att det berodde på?
- Vad tror du Leah och Erik kommer att göra för att ta sig till grottan?
- Vad hade du försökt göra?

ARBETA VIDARE

KRETSLOPP

Låt eleverna välja ett föremål, djur eller en växt och ta reda på dess kretslopp. Därefter ritas de bilder och pilar för att konkretisera kretsloppet.

VATTNETS KRETSLOPP

Titta på en film som handlar om vattnets kretslopp. Låt var och en rita vattnets kretslopp och sjung tillsammans en sång för att befästa kretsloppet. Det finns flera sånger på nätet som du lätt kan hitta genom att söka ”sång vattnets kretslopp”.

MINGLA FRAM EN NÄRINGSKEDJA

Skriv olika växter och djur på tavlan eller visa bilder. Diskutera vem som äter vem eller vad. Sortera och sätt ut pilar utifrån producent, konsument och toppkonsument. Vilka djur är bytesdjur och vilka är rovdjur? Inled nästa lektion med att repetera det ni gått igenom genom att viska de olika växterna och djuren ni har gått igenom till eleverna. Därefter får eleverna mingla runt i klassrummet och hitta varandra för att bilda olika näringskedjor.

FOTOSYNTES

Låt eleverna fotografera sig själva samt en blomma. När de är klara printar de ut fotografierna och klistrar dem på ett A4. Därefter ritas och skriver de hur fotosyntesen går till och kopplar det till sina fotografier.

ENERGIKÄLLOR

Läs och skriv om förnybara energikällor och icke förnybara energikällor. Vilken energikälla tycker eleverna är framtidens energikälla? Be dem motivera varför.

SAMARBETE

I boken *Världen brinner: Den osynliga fienden* framhävs samarbete och vad vi tillsammans kan göra för att värna om och hjälpa miljön. Ta reda på vilket samarbete som finns naturligt i naturen. Ni kan till exempel fördjupa er om nedbrytare. Vad krävs för att få balans i naturen? Vad använder eleverna som kommer från naturen? På vilket sätt ”ger” de tillbaka till naturen?

UTSLÄPP

Uppdraget i boken handlar om att minska farliga utsläpp. Ta reda på några olika miljöfarliga utsläpp och vad man kan göra för att minska dess påverkan på miljön.

BYGG EN BIOSFÄR

Världsnaturfonden har flera bra aktiviteter som ni kan arbeta vidare med i klassrummet.

”Bygg en biosfär” är en aktivitet där eleverna får skapa ett slutet kretslopp.

Aktiviteten bjuder in till reflektion och diskussion. Mer information och instruktioner hittar ni via länken: [Bygg en biosfär – Världsnaturfonden WWF](#)

UTVECKLA MILJÖN I NÄROMRÅDET

Dela in eleverna i mindre grupper. Ge varje grupp i uppgift att identifiera tre olika miljöproblem i närområdet eller på skolan. Därefter väljer varje grupp ut ett miljöproblem som de vill arbeta vidare med. Låt varje grupp skriva en argumenterande text där de presenterar problemet och argumenterar för miljöförbättrande åtgärder. Skicka gärna in texterna till kommunen eller skolans ledning.

Söker du fler tips på aktiviteter och på utomhuspedagogiska övningar finns det flera exempel i boken *Att lära in ute – För hållbar utveckling*.

BINGÖ FÖR MILJÖN

Nu ska varje grupp få i uppdrag att göra goda miljögärningar för att hjälpa naturen och djuren. Varje grupp ska få skapa ett bingospel för miljön.

Dela in eleverna i mindre grupper. Låt varje grupp komma på egna uppdrag. Uppdragen skrivs ner i bingorutorna.

Alla eleverna i grupperna kan börja med att enskilt reflektera över: Vad gör jag idag för att hjälpa miljön? Vad vill jag göra mer av? Vad vill jag utveckla?

Nedan finns några förslag på uppdrag som du med fördel kan läsa upp för eleverna om de vill ha inspiration.

Involvera vårdnadshavare, låt eleverna ta hem bingospelet. Ju fler som tar sig an uppdragen, desto bättre. Bingo flera gånger, går det? Absolut! Markera hur många gånger uppdragen är genomförda.

Uppmuntra flera klasser på skolan att göra goda gärningar för miljön genom att tipsa elevrådet om ert arbete. Berätta om arbetet med boken Världen brinner: Den osynliga fienden.

Förslag till uppdrag:

Ärva kläder eller handla second hand.	Anordna klädbytdag.	Laga hål i kläder.
Åka kollektivt eller samåka.	Cykla i stället för att åka bil.	Bygga en fågelholk.
Bygga ett insektshotell.	Plantera en bivänlig växt.	Plantera ett träd.
Släck lamporna när jag lämnar ett rum.	Inte låta vattnet rinna medan jag borstar tänderna.	Plocka upp skräp som jag hittar i naturen.
Äta ekologiskt.	Äta mer grönt, närproducerat och efter årstiden.	Äta matrester.
Sortera sopor.	Återvinna.	Göra en kompost.
Plastbanta.	Minska matsvinn genom att bara ta det jag orkar äta.	Egen idé

BINGO FÖR MILJÖN

Fyll i mallen nedan med egna bingo-uppdrag för miljön.

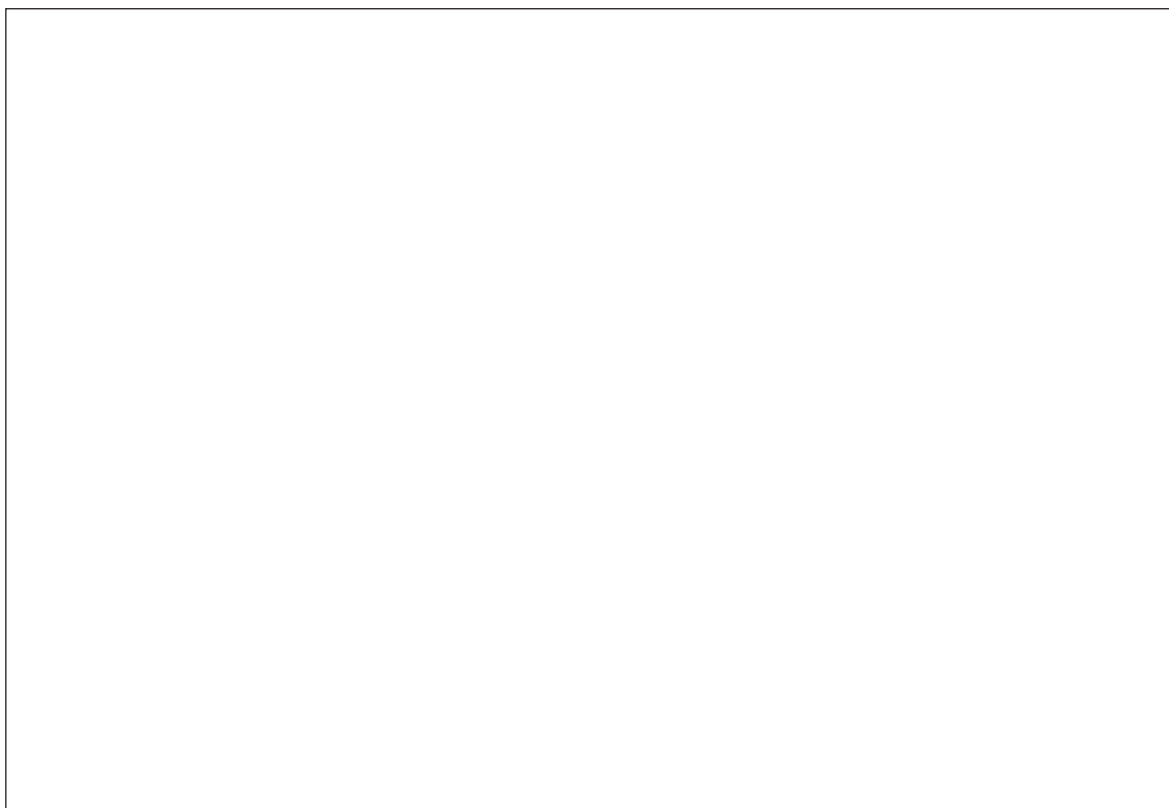
**VÄLJ DET MILJÖPROBLEM SOM DU TYCKER ÄR VIKTIGT ATT BEKÄMPA.
RITA OCH SKRIV.**

Orsak till problemet.

Konsekvens

Möjlig lösning

RITA DIN INRE BILD AV DIN FAVORITVÄKTARE.

SKRIV 3 FRÅGOR TILL NÅGON KARAKTÄR.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

VÄLJ EN MENING I BOKEN SOM DU FASTNADE FÖR. SKRIV NER DEN OCH BERÄTTA VARFÖR DU VALDE JUST DEN.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BOKEN OCH JAG

Förbered aktiviteten genom att kopiera upp övningen och klipp ut alla lapparna. Dela in eleverna i mindre grupper. Dela ut ett antal lappar till varje grupp. Vänd lapparna med texten nedåt. Låt eleverna i turordning dra en lapp var. Lapparna kan med fördel användas som "samtalsstartare".

En riktig nagelbitare var när ...	Jag tyckte att det var intressant att ...	Störst intryck av karaktärerna gjorde ... för att ...
Det var som mest spännande när ... för att ...	Om jag vore en av karaktärerna skulle jag vilja vara ... för att ...	Den här karaktären gillade jag mest/minst ... för att ...
Det som gjorde störst intryck på mig var ...	Om jag kunde resa i tiden skulle jag ...	Om jag hade magiska krafter skulle jag ...
Det här skulle jag vilja fråga en av karaktärerna ...	Om jag skulle vara ett av elementen skulle jag vilja vara ... för att ...	Det här skulle jag vilja fråga författaren ...
En favoritscen från berättelsen var ...	Det här liknar en annan bok som jag läst.	Det här har jag varit med om ... som liknade den här händelsen i boken.
Jag tyckte att spänningen trappades upp som mest när ...	Det här undrar jag fortfarande över ...	